

ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการส่งเสริมการวิจัย
ในชั้นเรียนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2

The Relationship Between Academic Leadership of School Administrators
and Classroom Action Research Enhancement of Teachers under Sisaket Primary
Educational Service Area Office 2

พรชวาทิ มีบุญ^{1*}, พิมล วิเศษสังข์² และพงษ์ศักดิ์ ทองพันชั่ง³

Punsawadee Meeboon^{1*}, Pimon Wisedsang² and Pongsak Thongpanchang³

^{1*}นักศึกษานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์และการพัฒนามนุษย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ

^{2,3}อาจารย์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์และการพัฒนามนุษย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ

^{1*}Master Student in Educational Administration the Faculty of Education and Human Development
Sisaket Rajabhat University

^{2,3}Lecturer from Educational Administration the Faculty of Education and Human Development
Sisaket Rajabhat University

*Corresponding Author Email: Nanpunsawadee@gmail.com

Received: 2 March 2026 Revised: 16 March 2026 Accepted: 19 March 2026

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 2. เพื่อศึกษาระดับการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 และ 3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ มีเครื่องมือการวิจัย คือ แบบสอบถาม โดยมีกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 327 คน ที่มาจากการเปิดตารางของ Krejcie, R. V. and Morgan, D. W. (1970) และทำการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิและกำหนดจำนวนโดยการเทียบสัดส่วนตามขนาดของสถานศึกษา แล้วนำข้อมูลที่รวบรวมได้จากแบบสอบถามมาวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ประกอบด้วย ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน ผลการวิจัยพบว่า 1) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.66, S.D. = 0.38$) 2) การส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของครูในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.24, S.D. = 0.54$) และ 3) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของครู มีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับปานกลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำทางวิชาการ, การส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน, ผู้บริหารสถานศึกษา

Abstract

The purposes of this research were 1. to examine the level of instructional leadership of school administrators under the Sisaket Primary Educational Service Area Office 2. to investigate the level of teachers' promotion of classroom research under the Sisaket Primary Educational Service Area Office 2 and 3. to explore the relationship between the instructional leadership of school administrators and the promotion of classroom research among teachers under the Sisaket Primary Educational Service Area Office 2. This study employed a quantitative research design. The research instrument was a structured questionnaire. The sample consisted of 327 participants, determined using the Krejcie and Morgan (1970) sample size table. Stratified random sampling was applied, with proportional allocation based on the size of each educational institution. The collected data were analyzed using descriptive statistics, including percentage, mean and standard deviation, as well as inferential statistics using Pearson's correlation coefficient. The research findings were as follows 1) The overall level of instructional leadership of school administrators was at the highest level ($\bar{x} = 4.66$, S.D. = 0.38) 2) The overall level of teachers' promotion of classroom research was at a high level ($\bar{x} = 4.24$, S.D. = 0.54) and 3) Instructional leadership of school administrators and the promotion of classroom research among teachers were positively correlated at a moderate level, with statistical significance at the 0.01 level.

Keywords: Academic Leadership, Classroom Action Research Enhancement, School Administrators

บทนำ

หัวใจสำคัญของการยกเครื่องการศึกษาไทยตามกฎหมายการศึกษาปี 2542 คือการเปลี่ยนผ่านรูปแบบการเรียนรู้ที่ให้ครู รับผิดชอบเป็นผู้ขับเคลื่อนหลัก ภารกิจประการสำคัญคือการจัดกิจกรรมการสอนที่ ตอบโจทย์ศักยภาพเฉพาะตัวของผู้เรียน โดยใช้ 'กระบวนการสืบเสาะและการวิจัยเป็นกลไก ในการสร้างสรรค์นวัตกรรมและจัดการปัญหาในชั้นเรียนอย่างเป็นวิทยาศาสตร์ ตามแนวทางที่ระบุไว้ในมาตรา 24(5) และมาตรา 30 ที่ต้องการให้การวิจัยหลอมรวมเป็นเนื้อเดียวกับการปฏิบัติงานสอน เพื่อมุ่งสู่เป้าหมายการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา, 2542, น.7-8)

การวิจัยในชั้นเรียนเปรียบประดุจนวัตกรรมทางปัญญาที่เอื้อให้ผู้สอนสามารถแสวงหาข้อเท็จจริงและสร้างสรรค์แนวทางใหม่ เพื่อจัดการปัญหาในบริบทหน้างานได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีเป้าหมายหลักในการยกระดับผลสัมฤทธิ์และสุขภาวะการเรียนรู้ ของนักเรียนอย่างเป็นรูปธรรม (สุวิมล ว่องวานิช, 2553, น.21) กระนั้นก็ตาม ความสำเร็จในการขับเคลื่อนกระบวนการดังกล่าว จำต้องพึ่งพาบทบาทนำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ทั้งผ่านการชี้แนะเชิงสร้างสรรค์ การติดตามผลอย่างเป็นระบบ และการจัดสรรทรัพยากรที่เอื้ออำนวย เพื่อเป็นการสร้างแรงจูงใจและเสริมสร้างขวัญกำลังใจให้แก่ครูผู้ปฏิบัติงาน (ศิริพันธ์ สิงทิต, 2550, น.4)

แม้หลักการจะวางไว้อย่างชัดเจน แต่ในภาคปฏิบัติปัจจุบันกลับพบข้อจำกัดหลายประการ อาทิ ความต่อเนื่องในการติดตามผล การจัดสรรงบประมาณที่ไม่เพียงพอ รวมถึงทัศนคติของครูบางส่วนที่ยังไม่เห็นความเชื่อมโยงระหว่างการวิจัยกับการพัฒนาการสอน (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2557, น.11) ประเด็นเหล่านี้มักมีรากเหง้ามาจากสภาวะ “ขาดแคลนภาวะผู้นำทางวิชาการ” ของผู้บริหาร ที่ยังไม่สามารถแปรเปลี่ยนวิสัยทัศน์ไปสู่การปฏิบัติ หรือสร้างระบบนิเวศทางการวิจัยและเครือข่ายเทคโนโลยีที่เข้มแข็งภายในโรงเรียนได้ (ธีระ รุญเจริญ, 2553, น.5)

ท่ามกลางวิกฤตผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาในพื้นที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 ที่สะท้อนผ่านคะแนน RT และ O-NET ปี 2564 ซึ่งมีทิศทางลดลงอย่างนัยสำคัญ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2, 2566) แม้จะมีการขับเคลื่อนนโยบาย วิถีใหม่ วิถีคุณภาพ แต่ในระดับปฏิบัติการกลับพบว่า ครูยังขาดความเชี่ยวชาญด้านระเบียบวิธีวิจัยและแรงบันดาลใจเชิงระบบ ซึ่งเป็นอุปสรรคสำคัญในการพัฒนาผู้เรียน ด้วยเหตุที่การบริหารวิชาการคือหัวใจหลักขององค์กร ผู้บริหารจึงต้องแสดง 'ภาวะผู้นำทางวิชาการเชิงรุก' ทั้งในการกำหนดเป้าหมายเชิงกลยุทธ์และการสร้างนิเวศแห่งการเรียนรู้ เพื่อเป็นกลไกกระตุ้นให้ครูใช้การวิจัยเป็นฐานในการแก้ปัญหาชั้นเรียนอันจะนำไปสู่การยกระดับมาตรฐานคุณภาพการศึกษาอย่างยั่งยืน

ดังนั้น จากเหตุผลและบริบทความจำเป็นข้างต้น ผู้วิจัยจึงมุ่งมั่นที่จะศึกษาความเชื่อมโยงระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาและการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 เพื่อนำข้อค้นพบมาเป็นฐานข้อมูลในการพัฒนาศักยภาพผู้บริหาร และเป็นแนวทางเชิงนโยบายสำหรับหน่วยงานต้นสังกัดในการออกแบบกลไกสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนที่มีงานวิจัยเป็นฐานอย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2
2. เพื่อศึกษาระดับการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2

การบทวนวรรณกรรม

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ถือเป็นสมรรถนะหลักของผู้บริหารในการขับเคลื่อนคุณภาพการศึกษา โดยมีนักวิชาการได้ให้ทัศนะที่สอดคล้องกันในมิติต่าง ๆ อาทิ รุ่งฤดี อุทุม (2559, น.20) อธิบายลักษณะของภาวะผู้นำทางวิชาการในเชิงพฤติกรรมการบริหารที่มุ่งเน้นการสร้างแรงจูงใจและการโน้มน้าวใจให้บุคลากรทางการศึกษาปฏิบัติงานด้านวิชาการอย่างเต็มกำลัง เพื่อให้บรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่สถานศึกษากำหนดไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในขณะที่ Leithwood (1994, p.449-516) ได้ขยายขอบเขตความหมายไปถึงอิทธิพลของผู้บริหารที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน

ในชั้นเรียนโดยตรง โดยเน้นย้ำถึงบทบาทในการเป็นผู้สนับสนุนข้อมูลสารสนเทศ ตลอดจน การชี้แนะกลยุทธ์ นวัตกรรมเทคโนโลยี และเครื่องมือทางการศึกษาที่ทันสมัย เพื่อให้ครูสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

บทบาทเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารกับการเสริมสร้างสมรรถนะการวิจัยในชั้นเรียนการสร้างความเข้มแข็งทางวิชาการผ่านกระบวนการวิจัยในชั้นเรียนจะบรรลุผลสำเร็จได้ จำต้องอาศัยภาวะผู้นำเชิงรุกของผู้บริหารสถานศึกษาในการยกระดับขีดความสามารถของบุคลากรสายผู้สอน โดยนักวิชาการได้นำเสนอแนวทางปฏิบัติที่สำคัญ คือ กมล ภูประเสริฐ (2555, น.28 -31) ให้ทัศนะว่าการส่งเสริมองค์ความรู้ด้านการวิจัยถือเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารทรัพยากรบุคคลเชิงยุทธศาสตร์ ซึ่งควรเริ่มต้นจากการวิเคราะห์ศักยภาพและสภาพปัญหาของครุร่วมกัน เพื่อระบุช่องว่างของทักษะ (Skill Gap) ที่จำเป็นต้องได้รับการพัฒนาหรือเติมเต็มด้วยผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทาง ทั้งนี้ กระบวนการพัฒนาต้องมีลักษณะเป็นวงจรที่ต่อเนื่องและหลากหลาย พร้อมทั้งมีกลไกการกำกับติดตามอย่างเป็นระบบเพื่อให้การดำเนินงานขับเคลื่อนสู่ผลสัมฤทธิ์ที่เป็นรูปธรรมในทิศทางที่สอดคล้องกัน โดยเสาวลักษณ์ คำลาพิศ (2563, น.22) ได้เน้นย้ำถึงแนวทางปฏิบัติเพื่อสร้างความองคกงามทางปัญญาด้านการวิจัยให้แก่ครู โดยครอบคลุมตั้งแต่การจัดการจัดการปฏิบัติการเชิงลึกภายในสถานศึกษาเพื่อปูพื้นฐานความเข้าใจระเบียบวิธีวิจัย การออกแบบภารกิจที่เปิดโอกาสให้ครูได้ฝึกฝนทักษะผ่านการเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง (Active Learning) ตลอดจนการสนับสนุนให้บุคลากรแสวงหาประสบการณ์และองค์ความรู้สมัยใหม่จากสถาบันหรือหน่วยงานภายนอกเพื่อขยายพรมแดนทางวิชาการ

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยแบบเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ได้แก่ ประกอบด้วย

1.1 ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารและครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 จำนวนทั้งสิ้น 179 โรงเรียน จำแนกเป็นผู้บริหาร จำนวน 179 คน และครูผู้สอน จำนวน 1,926 คน รวมประชากรทั้งสิ้น 2,105 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารและครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 จำนวน 179 โรงเรียน จำนวน 327 คน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของ Krejcie, R. V. and Morgan, D. W. (1970)

2. เครื่องมือในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม (Questionnaire) ประกอบด้วย ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับระดับภาวะผู้นำทางวิชาการ ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับระดับการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามมาหาคุณภาพภาพของเครื่องมือดำเนินการปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอนำเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของเนื้อหาโดยหาค่าความสอดคล้องของวัตถุประสงคกับข้อความพบว่ามีค่า IOC ระหว่าง 0.60 - 1.00 และการทดลองใช้เครื่องมือกับที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 ชุด และหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยวิธีของ Cronbach (1951, p. 274; อ่างในบุญชม ศรีสะอาด, 2558) ซึ่งผลการประเมินค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.967

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ การเก็บรวบรวมข้อมูลจากข้อมูลปฐมภูมิจากการใช้แบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างผู้บริหารและครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 จำนวน 179 โรงเรียน จำนวน 327 คน

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ โดยการนำข้อมูลที่ได้จากการแจกแบบสอบถามมาวิเคราะห์ โดยใช้โปรแกรมทางสถิติทางการวิจัยเพื่อวิเคราะห์ระดับความสัมพันธ์

5. สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ โปรแกรมสถิติสำเร็จรูปเชิงพรรณนา ประกอบด้วย ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

ผลการวิจัย

การวิจัยนี้ ผู้วิจัยสามารถจำแนกผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. การศึกษาระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2

ผลการวิจัยพบว่า ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 ผู้วิจัยสามารถจำแนกผลตามตารางที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโดยภาพรวม

รายการ	ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการ		
	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
1. ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ทางวิชาการ	4.68	0.41	มากที่สุด
2. ด้านบริหารจัดการหลักสูตร	4.66	0.43	มากที่สุด
3. ด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ	4.65	0.44	มากที่สุด
4. ด้านการกำกับติดตามความก้าวหน้าของนักเรียน	4.66	0.46	มากที่สุด
เฉลี่ย	4.66	0.38	มากที่สุด

จากตารางที่ 1 พบว่า ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.66$, S.D. = 0.38) เมื่อพิจารณารายด้านสามารถเรียงลำดับด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดไปต่ำสุด 3 ลำดับแรก คือ ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ทางวิชาการ ($\bar{x} = 4.68$, S.D. = 0.41) ด้านบริหารจัดการหลักสูตร ($\bar{x} = 4.66$, S.D. = 0.43) ด้านการกำกับติดตามความก้าวหน้าของนักเรียน ($\bar{x} = 4.66$, S.D. = 0.46) และด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด แต่อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.65$, S.D. = 0.44) ตามลำดับ

2. การศึกษาระดับการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2

ผลการวิจัยพบว่า ระดับการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 ผู้วิจัยสามารถจำแนกผลตามตารางที่ 2 ดังนี้

ตารางที่ 2 แสดงระดับการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของครู โดยภาพรวม

รายการ	ระดับการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน		
	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
1. ด้านการส่งเสริมให้ความรู้ครูทำวิจัยในชั้นเรียน	4.24	0.57	มาก
2. ด้านการสนับสนุนงบประมาณ	4.14	0.64	มาก
3. ด้านการสร้างบรรยากาศการวิจัย	4.40	0.50	มาก
4. ด้านการสร้างขวัญและกำลังใจ	4.16	0.63	มาก
เฉลี่ย	4.24	0.54	มาก

จากตาราง 2 พบว่า ระดับการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.24, S.D. = 0.54$) เมื่อพิจารณารายด้านสามารถเรียงลำดับด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดไปต่ำสุด 3 ลำดับแรก คือ ด้านการสร้างบรรยากาศการวิจัย ($\bar{x} = 4.40, S.D. = 0.50$) ด้านการส่งเสริมให้ความรู้ครูทำวิจัยในชั้นเรียน ($\bar{x} = 4.24, S.D. = 0.57$) ด้านการสร้างขวัญและกำลังใจ ($\bar{x} = 4.16, S.D. = 0.63$) และด้านการสนับสนุนงบประมาณ มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด แต่อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.14, S.D. = 0.64$) ตามลำดับ

3. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2

ผลการวิจัยพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของครู วิเคราะห์เป็นภาพรวมและรายด้าน โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน ผู้วิจัยสามารถจำแนกผลตามตารางที่ 3 ดังนี้

ตารางที่ 3 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของครู

ตัวแปร	Y_1	Y_2	Y_3	Y_4	Y_{total}
X_1	0.539**	0.523**	0.616**	0.525**	0.596**
X_2	0.530**	0.477**	0.587**	0.454**	0.552**
X_3	0.500**	0.511**	0.552**	0.484**	0.556**
X_4	0.545**	0.559**	0.605**	0.500**	0.598**
X_{total}	0.598**	0.586**	0.667**	0.555**	0.651**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 3 พบว่า ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 พบว่า ในภาพรวมมีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 เมื่อพิจารณาถึงความสัมพันธ์ของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของครูในแต่ละด้านพบว่า มีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลางทั้ง 4 ด้าน

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยนี้ ผู้วิจัยสามารถสรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ได้ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 พบว่า ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.66$, S.D. = 0.38) เมื่อพิจารณารายด้านสามารถเรียงลำดับด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดไปต่ำสุด 3 ลำดับแรก คือ ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ทางวิชาการ ($\bar{x} = 4.68$, S.D. = 0.41) ด้านบริหารจัดการหลักสูตร ($\bar{x} = 4.66$, S.D. = 0.43) ด้านการกำกับติดตามความก้าวหน้าของนักเรียน ($\bar{x} = 4.66$, S.D. = 0.46) และด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด แต่อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.65$, S.D. = 0.44) ตามลำดับ

2. เพื่อศึกษาระดับการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 พบว่า ระดับการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.24$, S.D. = 0.54) เมื่อพิจารณารายด้านสามารถเรียงลำดับด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดไปต่ำสุด 3 ลำดับแรก คือ ด้านการสร้างบรรยากาศการวิจัย ($\bar{x} = 4.40$, S.D. = 0.50) ด้านการส่งเสริมให้ความรู้ครูทำวิจัยในชั้นเรียน ($\bar{x} = 4.24$, S.D. = 0.57) ด้านการสร้างขวัญและกำลังใจ ($\bar{x} = 4.16$, S.D. = 0.63) และด้านการสนับสนุนงบประมาณ มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด แต่อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.14$, S.D. = 0.64) ตามลำดับ

3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 พบว่า ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 พบว่า ในภาพรวมมีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 เมื่อพิจารณาถึงความสัมพันธ์ของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของครู ในแต่ละด้านพบว่า มีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลางทั้ง 4 ด้าน

การอภิปรายผล

การวิจัยนี้ ผู้วิจัยสามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยเรียงตามลำดับ คือ ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ทางวิชาการ ด้านบริหารจัดการหลักสูตร ด้านการกำกับติดตามความก้าวหน้าของนักเรียน และด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ ทั้งนี้แสดงให้เห็นว่าภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษามีความสำคัญมากต่อคุณภาพทางการศึกษา การสอนของครู ผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน และประสิทธิภาพการปฏิบัติงานภายในสถานศึกษาผู้บริหารสถานศึกษามีวิสัยทัศน์ มีการวางแผนในการบริหารหลักสูตร การนิเทศ กำกับ ติดตามความก้าวหน้าของนักเรียน และส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการภายในสถานศึกษา เพื่อให้สถานศึกษามีคุณภาพทางการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับจักรพจน์ สุนทรวิรัตน์ และบุญช่วย ศิริเกษ (2567, น.1-2) ได้ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 3 พบว่า 1) ภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้ การที่ผู้บริหารมีภาวะผู้นำทางวิชาการในระดับสูง ย่อมเป็นแรงขับเคลื่อนสำคัญที่ช่วยส่งเสริมให้ครูสามารถจัดกระบวนการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสร้างวัฒนธรรมการวิจัยให้เข้มแข็งสอดคล้องกับความต้องการของสถานศึกษาในยุคปัจจุบัน

2. การส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของครูโดยภาพรวมอยู่ในระดับ “มาก” โดยเรียงลำดับความสำคัญจากค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการสร้างบรรยากาศการวิจัยตามด้วยด้านการส่งเสริมความรู้ ด้านการสร้างขวัญและกำลังใจ และด้านการสนับสนุนงบประมาณเป็นลำดับสุดท้ายความสำเร็จนี้มีปัจจัยหลักมาจากผู้บริหารสถานศึกษาที่เล็งเห็นว่า การวิจัยในชั้นเรียนคือภารกิจสำคัญในการยกระดับคุณภาพการเรียนการสอนและแก้ไขปัญหาผู้เรียนอย่างตรงจุด ซึ่งสอดคล้องกับมนสิชา เหมือนปอง และमितภานี พุ่มกล่อม (2564, น.9-15) ได้ศึกษาเรื่อง บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 พบว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนของสถานศึกษา ในภาพรวมและรายด้านทุกด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ แสดงให้เห็นว่าภาวะผู้นำทางวิชาการที่เข้มแข็งของผู้บริหาร เป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนวัฒนธรรมการวิจัยและสร้างนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ที่ทันสมัย ช่วยพัฒนาทั้งวิชาชีพครูและคุณภาพสถานศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาในยุคปัจจุบัน

3. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์ทางบวกกับการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของครูในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เป็นผลจากการที่ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์และการบริหารจัดการหลักสูตรอย่างเป็นระบบ ผ่านกระบวนการวิจัยในชั้นเรียนเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนให้สูงขึ้นซึ่งสอดคล้องกับวิทยา ศรีอินทร์ และศิลาปชัย สุวรรณมณี (2567, น.261-262) ได้ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพ การจัดการเรียนรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ที่ยืนยันว่าภาวะผู้นำทางวิชาการมีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครูอย่างมีนัยสำคัญชี้ให้เห็นว่ายิ่งผู้บริหารแสดงบทบาทผู้นำทางวิชาการมากเท่าใด ย่อมส่งผลโดยตรงต่อคุณภาพการจัดการเรียนรู้และการทำวิจัยของครูในสถานศึกษามากเท่านั้น

ข้อค้นพบ หรือองค์ความรู้ใหม่

องค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้คือ “โมเดลการขับเคลื่อนการวิจัยด้วยวิสัยทัศน์นำและบรรยากาศหนุนซึ่งบ่งชี้ว่าในบริบทของพื้นที่ศรีสะเกษ เขต 2 นั้น “ทัศนคติเชิงบวกและบรรยากาศทางวิชาการ” มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของการทำวิจัยในชั้นเรียนมากกว่า “ทรัพยากรด้านงบประมาณ” ข้อค้นพบนี้เป็นการทลายความเชื่อเดิมที่มีมุมมองว่างบประมาณเป็นอุปสรรคหลัก แต่กลับยืนยันว่าการที่ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ที่ชัดเจนและการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ร่วมกัน คือกุญแจสำคัญที่สร้างแรงบันดาลใจให้ครูผลิตนวัตกรรมเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนได้อย่างยั่งยืน

ข้อเสนอแนะการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 ควรระดมทุนและให้การสนับสนุนงบประมาณในการทำวิจัยในชั้นเรียน เพื่อเสริมสร้างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา และการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของครู

1.2 สถานศึกษาควรจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้ทางวิชาการพัฒนาสภาพแวดล้อมทางกายภาพให้เอื้อต่อการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา และการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของครู

1.3 ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมการสร้างบรรยากาศทางวิชาการในสถานศึกษา เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา และการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของครู

1.4 ครูควรจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการในชั้นเรียน เพื่อให้ได้แนวทางในการพัฒนาการทำวิจัยในชั้นเรียนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษารูปแบบการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ เพื่อให้ทราบแนวทางการบริหารที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ของครู

2.2 ควรศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการสนับสนุนงบประมาณเพื่อให้เข้าใจกระบวนการบริหารงบประมาณที่เอื้อต่อการพัฒนาความสามารถของครูในการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน และส่งผลให้การดำเนินการวิจัยในชั้นเรียนเกิดประสิทธิภาพ

เอกสารอ้างอิง

กมล ภูประเสริฐ. (2555). *การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ: เสริมสินพีรพรสขิสเท็ม.

จักรพจน์ สุนทรวิรัตน์ และบุญช่วย ศิริเกษ. (2567). ภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 3. *Chintasit Academic Journal*, 2(4), 293-307.

ธีระ รุญเจริญ. (2553). *ความเป็นมืออาชีพในการจัดและบริหารการศึกษายุคปฏิรูปการศึกษา*. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ:

ข้าวฟ่าง.

บุญชม ศรีสะอาด. (2558). *การวิจัยเบื้องต้น*. (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ: สุริยาสาน.

- มนสิชา เหมือนปอง และมิตภาณี พุ่มกล่อม. (2564). บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1. *วารสารลวาศรี*, 5(2), 1-16.
- รุ่งฤดี อุทุม. (2559). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา* สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์: บุรีรัมย์.
- วิทยา ศรีอินทร์ และศิลาปชัย สุวรรณมณี. (2567). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1. *วารสารการบริหารและนิตการศึกษิต*, 15(3), 261–277.
- ศิรินันท์ สิงทิต. (2550). *บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน* สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษิตหนองคาย. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). สาขาวิชาการบริหารการศึกษิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี: อุดรธานี.
- สุวิมล ว่องวานิช. (2553). *การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน*. (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. (2542). *พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2542*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษิตประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2. (2566). *แผนปฏิบัติการราชการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566*. สืบค้นเมื่อ 10 ธันวาคม 2568, จาก <https://www.ssk2.go.th/>
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษิต. (2557). *รายงานการวิจัยแนวทางการพัฒนาการศึกษิตไทยกับการเตรียมความพร้อมศตวรรษที่ 21*. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษิต.
- เสาวลักษณ์ คำลาพิศ. (2563). *โครงสร้างในการพิจารณาการวิจัยในภาพรวมของศูนย์การศึกษิตพิเศษประจำจังหวัดแม่ฮ่องสอน* *โครงสร้างการบริหารแบบ POLC*. สืบค้นเมื่อ 10 ธันวาคม 2568, จาก <http://cmruir.cmru.ac.th/handle/123456789/2333> HRM
- Krejcie, R. V. and Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607-610.
- Leithwood, K. (1994). Leadership for school restructuring. *Educational administration quarterly*, 30(4), 449-516.